

על הדף

לוט. [дал"כ ק' וכי משה היה ירא מזורע ב"ז באשר ה' אתו, כל יקר]. והקשו המפרשים, איך תעמוד לעוג זכות זו, ולהלא כוונת עוג לא הייתה אלא לרעה, וכדפירש"י שם בפ' לך לך עה"פ ויבא הפליט, שכונתו הייתה שיחרג אברהם וישא הוא את שרה, ומדוע חשש משה. ותירצטו בדעת זקנים מבוצלי התוס' וכן בשפת חכמים, שמאחר והוא בסופו יצא על ידו הצלחה, וזה זכות שmagiu לו ע"ז שכר. וכך שמצינו בקרבתו שהקריב בלק, שאע"פ שכונתו הייתה לרעה, להשמיד את עם ישראל, מ"מ אחזול (סוטה מז). שבScar ארבעים ושנים קרבנות שהקריב זכה ויצחה ממנה רות שיצא ממנה שלמה וכו', כי מ"מ מאחר והקריבם להקב"ה והיה כאן בפועל מעשה מצוה, הייתה לו זכות.

ולכאורה יש לחשות על דבריהם מהא דסוגין, דסבירא דמה שלעל"ל לא מגיע שכר לאומות העולם הוא מפני שעשו הכל לצורך עצמן, ולפי בעלי התוס' הנ"ל, צ"ב אמראי באמת לא מגיע להם כל שכר משום כך, הרי מאחר ומ"מ באמת יצא מהם טובה שנתעסקו ישראל בתורה, מה בכך שעשו לצורך עצמן, הרי נתבאר שאפילו אם היה כוונתם לעבירה מ"מ יש להם לקבל שכר. ובפרט לפי ביאורו הידוע של מרכן הגראי"ז צ"ל, דלעת"ל אכן יתגלה לעין כל איךichel מה שעשו אה"ע היה לצורך ישראל והתחוה"ק, דעתך גם לא עונה להם הקב"ה שקרןיהם הם אלא ורק "שותים שבועלם", וכבר הקדימו בזה ר' צדוק הכהן בספרו "פרי צדיק", וא"כ מאחר ומ"מ היה תועלת לקיום התורה, מה בכך שעשו לצורך עצמן, והרי נתבאר שאפילו אם כוונתם הייתה לעבירה מ"מ יש מקום לחתם להם שכר.

וזה הלום ראייתי שהדבר מיושב ע"פ מה שביאר הרשב"א בכיוור ההגדה בראש ע"ז שם, דחוין מה שקרה מה ההו"א שלהם לקבל שכר, קשה שהשכר הוא הרי מיעוד בפיrosis למי שעסוק בתורה, והם הרי סופ"ס לא עסקו בתורה. ובואר הרשב"א, שהטענה של אה"ע הוא שמאחר ובפועל כל מה שעשו זה עזר לתורה א"כ כמו שיש שותפות של ישבচর וובולון שגם זבולון שלא עסוק בתורה מקבל שכר, כי עי"ז אפשר ליששכר למדו, כך מגיע גם להם שכר, כי סופ"ס הם היו הצינור שעיל ידו יכול לעסוק בתורה. והתשובה ע"ז היא, שמאחר ולא התכוונו בכך אלא לטובת עצמן לא חל ע"ז כלל עניין שותפות. עי"ש בדבריו.

ואומר לך שעסוק בה יבא ויטול שכרו, מיד מתќבצין ובאין עובדי כוכבים בערבוביא שנאמר כל הגוים נקבעו ייחד.

אננו אומרים בפרק ההלל: "טוב לחסות בה' וגוו". כל גוים סבבוני בשם ה' כיAMILIM. סבבוני גם סבבוני בשם ה' כיAMILIM וגוו. דחיה דחיתני לנפול וה' עוזני"

ואולי זה מזכיר את דברי הגמ' כאן הנ"ל: ובאין עובדי כוכבים בערבוביא שנאמר כל הגוים נקבעו יחד. ואולי זה "כל גוים סבבוני בשם ה' כיAMILIM", שכל הגוים נקבעו ביחיד ואומרים שעשו הכל בשם ה', בשליל לעשות רצון קוב"ה.

והגמרה ממשיכה - אמר להם הקב"ה אל תכנסו לפני בערבוביא, אלא תיכנס כל אומה ואומה וסופריה שנאמר, ויאספו לאומות. ואולי זה "סבבוני גם סבבוני בשם ה' כיAMILIM" כל אומה ואומה בנפרד, שלא כתוב כאן "כל גוים" ביחיד.

וממשיכה הגمراה (בדף ג') - אלא אף על פי כן, מצوها קלה יש לי וטוכה שמה לכט ועשו אותה, מיד כל אחד ואחד נוטל והולך ועובד טוכה בראש גגו, והקב"ה מקדרו עליהם חמה בתקופת תמו וכל אחד ואחד מבעת בסוטחו ויצא, שנאמר ננטקה את מסורתיהם ונשליכה ממנה עובותיהם. ויל"פ שזו המשך מה שתובע "דחיה דחיתני" שבoueurם בסוטחה, כי הגוים בועטים ודוחים מצות ה'. וכתיב בהמשך: "לנפול" זה קאי על סוכת דוד הנופלת.

ואז בא ה"זה עוזני". וזה מה שתובע בתחילת הפרק "טוב לחסות בה'", "לחסות" הוא הסוכה, שהיא מהשא מוזר ומטטר.
(וללו אמר)

דף ב' ע"ב

בגמ' : אמר לך הקב"ה שוטים שבועלם כל מה שעשיותם לצורך עצמכם עשיותם וכו'.

הנה בס"פ חוקת כתוב, ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו וגוו. והביא רשי"י מחזקל שמשרע"ה היה ירא להלחם עם עוג מלך הבשן שמא תעמוד לו זכות שהגיד לאאע"ה על